

Bölüm 4: Nesne ve Sınıflar

JAVA ile Nesne Yönelimli Programlama

- Nesneleri kullanarak programlama anlamına gelir.
- Nesne, gerçek dünyada net bir şekilde tanımlanabilen varlığı temsil eder.
- Örnekler:
 - Öğrenci
 - Masa
 - Çember
 - Düğme
 - Hatta bir Kredi

Nesneler

- Nesne Yönelimli Programlama, gerçek dünya varlıklarını modellemede güçlü bir çerçeve (framework) sunar.
- Veri (alanlar) ve davranış (metodlar) içeren nesneler, daha düzenli, verimli ve sezgisel kod oluşturmamıza olanak tanır.
- Nesneler, veri saklayabilir.
 - Bu veri parçalarına «alanlar» (fields) denir.
- Nesneler, işlemler gerçekleştirebilir.
 - Bu işlemlere «metodlar» (methods) denir.

Örnek Sınıflar

- Öğrenci Nesnesi
 - Alanlar: İsim, Yaş, Numara
 - Metodlar: Derslere Kaydol, Sınavlara Gir
- Masa Nesnesi
 - Alanlar: Malzeme, Boyut, Renk
 - Metodlar: Eşyaları Sakla, Çalışma Alanı Sağla
- Cember Nesnesi
 - Alanlar: Yarıçap, Merkez Koordinatlar
 - Metodlar: Alan Hesapla, Çevre Hesapla
- Kredi Nesnesi
 - Alanlar: Ana Para, Faiz Oranı, Vade
 - Metodlar: Aylık Taksitleri Hesapla, Onayla/Reddet

Avantajlar

- Kapsülleme: Nesneler, veriyi ve davranışı kapsüller, bu modülerlik ve veri gizleme sağlar.
- Kalıtım: Nesneler, diğer nesnelerden özellikleri devralabilir, bu kod yeniden kullanımı ve hiyerarşi sağlar.
- Çok Biçimlilik: Nesneler, birden fazla biçim alabilir, bu esneklik ve dinamik davranış sağlar.

Sinif Nedir?

- Bir sınıf, nesnelerin taslağıdır. Bir sınıftan birden çok nesne oluşturabilir ve bu nesneler farklı verileri temsil edebilir.
- Sınıflar, nesneleri tanımlamak ve oluşturmak için temel bir yapı taşıdır.
- Bir sınıf, nesnenin taşıyabileceği verileri (nesnenin alanları) ve yapabileceği işlemleri (nesnenin metotları) belirtir.
- Bir nesne, belirli bir sınıfın bir örneğidir.
- Sınıflar, gerçek dünyadaki nesneleri modellememizi sağlar.
- Örnek: Bir "Araba" sınıfı, her türlü otomobili temsil edebilir ve her otomobil bu sınıftan türetilir.

Örnek: Araba Sınıfı

- Alanlar (Veriler):
 - Marka
 - Model
 - YII
 - Renk
- Metotlar (İşlemler):
 - Hareket Et
 - Dur
 - Sinyal Ver

Örnek: Sınıfın Kullanımı

- Araba sınıfını kullanarak oluşturulan birkaç araba nesnesi:
- Araba1:
 - Marka=Toyota, Model=Corolla, Yıl=2022, Renk=Gri
- Araba2:
 - Marka=Ford, Model=Mustang, Yıl=2023, Renk=Mavi

- Nesneleri oluşturmak için kullanılan özel bir metot türüdür.
- Yapıcılar, nesnelerin oluşturulmasında önemli bir rol oynar.
- Yapıcılar, nesneler oluşturulurken, nesnenin alanlarına ilk değerlerini vermek için kullanılır.

- Bir nesne, genellikle new operatörü kullanılarak bir sınıftan oluşturulur.
- Örnek:
 - SinifAdi nesneAdi = new SinifAdi(parametreler);
 - Araba corolla = new Araba("Toyota", "Corolla", 2022);
 - Scanner klavye = new Scanner(System.in);
 - Kitap kitap = new Kitap();

- new operatörü, bir sınıfın yapıcı metodunu çağırarak nesnelerin oluşturulmasını sağlar.
- Yapıcı metodun adı sınıf adıyla aynıdır ve geri dönüş türü içermez.
- Örnek nesne, yapıcı metot tarafından ilklendirilir ve inşa edilir.
- Java'da önceden tanımlanmış bazı sınıfların nesnelerini oluşturmak için kısayollar vardır.
- Örnek:
 - String baslik; // String sınıfından bir nesne oluşturur.
 - String yazar;

Sınıf, nesnelerin taslağını ve yapısal özelliklerini tanımlayan bir yapıdır.

```
public class Araba {
 // Alanlar (Fields)
 String marka; String model;
 int y11; String renk;
 // Metotlar (Methods)
 void ilerle() {    // İlerleme işlemleri
 void sinyalVer() { // Sinyal verme işlemleri
```


- Erişilebilirlik değiştiricileri, bir sınıfın diğer sınıflar tarafından nası erişilebileceğini belirler.
- Java'da dört temel erişilebilirlik değiştiricisi vardır:
 - public (Herkese Açık): Her yerden erişilebilir.
 - private (Özel): Sadece sınıfın içinden erişilebilir.
 - protected (Korumalı): Aynı paketten veya alt sınıflardan erişilebilir.
 - default (Belirtilmeyen): Yalnızca aynı paketten (package) erişilebilir.

- Sınıf içinde tanımlanan veri alanları (fields) ve işlevsel metotlar (methods) gibi öğelerdir.
- Sınıf üyeleri, nesnelerin (objelerin) davranışını ve verilerini tanımlar.
- Veri alanları, nesnelerin taşıyabileceği verileri temsil eder.
 - Örnek: Bir "Öğrenci" sınıfında "Adı" ve "Soyadı" veri alanları.
- Metotlar, nesnelerin gerçekleştirebileceği işlemleri tanımlar.
 - Örnek: Bir "Köpek" sınıfında "Havla" ve "Koş" metotları.
- Sınıf üyeleri özel (private), korumalı (protected), varsayılan (default) ve genel (public) olabilir.
- Sınıf üyeleri ayrıca statik (static) veya örneksel (instance) olabilir.

- Alanlar, sınıfların verilerini ve özelliklerini temsil eder.
- Sınıf içinde tanımlanan veri değişkenleridir ve iki temel türe sahiptir:
 - Örnek alanlar, her nesne için ayrı bir kopyaya sahiptir,
 - Sınıf alanları ise sınıfın tüm örnekleri tarafından paylaşılır.
- Sabit (final) alanlar, değerleri değiştirilemeyen özel alanlardır.

- Örnek Alanlar (Instance Fields)
 - Bir sınıfın örneği (nesnesi) içinde bulunan ve her örnek için ayrı bir kopyası olan verileri temsil eder.
 - Örnek: Bir "Öğrenci" sınıfının örnek alanları "Adı" ve "Soyadı" olabilir.
- Sınıf Alanları (Static Fields)
 - Sınıfın kendisine ait olan ve sınıfın her örneği tarafından paylaşılan verileri temsil eder.
 - Örnek: Bir "BankaHesabı" sınıfının sınıf alanı, bankadaki toplam hesap sayısını saklayabilir.


```
public class Kitap {
 // Örnek Alanlar
 private String baslik;
 private String yazar;
 private int sayfaSayisi;
 // Sinif Alani
  private static int toplamKitapSayisi;
 // final Modifikatörlü Bir Alan (Sabit)
  public static final double PI = 3.14159265359;
```


Nitelik Tanımlamaları

```
public int a; // Genel tamsayı alanı (public access modifier).
int b = 1, c = 2; // Tamsayı alanları, varsayılan erişim düzeyi
private double x; // Özel ondalık sayı alanı (private Access).
private static int xx; // Statik, özel bir tamsayı alanı (private)
ve static access modifier).
public static int y;  // Statik, genel bir tamsayı alanı (public
ve static access modifier).
public final int CONST1 = 5; // Genel ve değiştirilemeyen (final)
private static final int CONST2 = 6; // Statik, özel ve
değiştirilemeyen bir tamsayı sabiti.
```


- Metotlar, sınıf içinde tanımlanan işlevsel bloklardır.
- Programın temel yapı taşlarından biridir.
- Bir sınıfın davranışını tanımlar ve programın işlevselliğini sağlar.
- Metotlar iki temel türe sahiptir:
 - Örnek metotlar bir nesne ile ilişkilidir,
 - Sınıf metotları ise sınıfın kendisine aittir.
- Sınıf metotları, tüm sınıf örnekleri tarafından paylaşılır ve nesnelere özgü verilere erişemezler.

Örnek Metotlar

- Örnek metotlar, bir nesneye aittir ve o nesneyle çalışırlar.
- Örnek: Bir "Öğrenci" sınıfındaki "Öğrenci Bilgisini Göster" metodu.

Sınıf Metotları

- Sınıf metotları, sınıfın kendisine aittir ve tüm sınıf örnekleri tarafından paylaşılır.
- Örnek: Bir "Matematik İşlemleri" sınıfındaki "Toplama" metodu.

Metot Türleri ve Kullanımları

```
public class CepTelefonu {
 // Örnek Metot
  public void aramaYap(String numara) {
   // Arama işlemleri
  // Örnek Metot
  public void mesajGönder(String alıcı, String mesaj) {
    // Mesaj gönderme işlemleri
  // Sinif Metotu (static)
  public static void modeliGüncelle(String yeniModel) {
    // Model güncelleme işlemleri
```


- Metotlar, sınıf içinde belirli bir görevi gerçekleştiren kod bloklarıdır.
- Kodun tekrar kullanılabilirliğini ve düzenini sağlar.
- Bir metot tanımlarken kullanılan temel öğeler:

```
[erişim düzeyi] [geri dönüş türü] [metot adı]([parametreler])
{
    // Metodun içeriği
}
```


- Erişim Düzeyi (Access Modifier)
 - Metotun başka sınıflar tarafından nasıl erişilebileceğini belirler.
 - Örnek: public, private, protected, default
- Geri Dönüş Türü (Return Type)
 - Metotun geriye döndüreceği değer türünü belirler.
 - Örnek: int, String, void, kullanıcı tanımlı sınıf türleri
- Metot Adı (Method Name)
 - Metotun çağrılabilmesi için kullanılan ismi belirler.
 - Örnek: hesapla, verileriGöster, kameraAç
- Parametreler (Parameters)
 - Metota giriş parametreleri olarak aktarılan değerleri tanımlar.
 - Örnek: int sayi1, int sayi2, String ad, double en

- Bir "E-posta" sınıfı:
 - Metot Adı: gonder
 - Parametreler: String alici, String konu, String icerik
 - Geri Dönüş Türü: boolean (gönderim başarılı mı değil mi)

```
public class Eposta {
  public boolean gonder(String alici, String konu, String icerik){
    // E-posta gönderme işlemleri
    // Başarılı ise true, aksi takdirde false döndürülür.
  }
}
```


- Sınıf içerisinde "static" anahtar kelimesi olmadan tanımlanırlar.
- Her nesne, örnek alan ve metotların kendi kopyalarına sahiptir.
- Örnek alanlar, bir nesnenin özelliklerini temsil eder ve nesneler arasında farklı verilere sahip olabilirler.
- Ornek metotlar, nesnenin davranışını tanımlar ve o nesneyle ilişkilidir.
- Örnek alanlar ve metotları kullanabilmek için nesne oluşturmak gereklidir.

- Yapıcı metotlar, bir nesne oluşturulduğunda otomatik olarak çağrılırlar.
- Nesne oluşturulurken belirli işlemleri gerçekleştirmek için kullanılır.
- Genellikle örnek alanları ilklendirir ve varsa diğer görevleri gerçekleştirir.
- Metot, sınıfın adını taşır.
- Metodun bir geri dönüş türü yoktur (void bile yoktur). Metot herhangi bir değer döndüremez.
- Genellikle genel erişim düzenleyici ile tanımlanır (public).

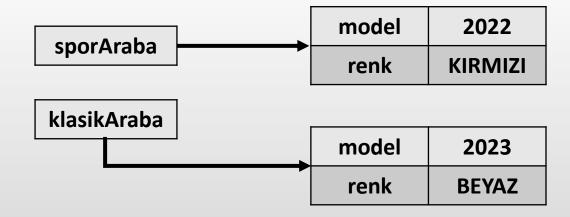
Constructor (Yapıcı Metotlar)

```
public class Araba {
 private String model;
 private String renk;
 // Yapıcı Metot
  public Araba(String model, String renk) {
   this.model = model;
    this.renk = renk;
 // Diğer metotlar...
```



```
public static void main(String[] args) {
   Araba sporAraba = new Araba("2022", "KIRMIZI");
   Araba klasikAraba = new Araba("2023", "BEYAZ");
}
```


- Bir sınıfın nesnesi oluşturulduktan sonra, bu nesneye ait örnek metotlar "nokta operatörü" kullanılarak çağrılabilir.
- nesne.metodAd1(gerçek-parametreler);
 Telefon telefon1 = new Telefon("5551234567");
 Telefon telefon2 = new Telefon("5051234567");
 telefon1.aramaYap(telefon2);
 telefon2.mesajGonder(telefon1, "Merhaba!");
 telefon1.kameraAc();


```
public class Dikdortgen {
 private double uzunluk;  // Dikdörtgenin uzunluk özelliği
 private double genislik; // Dikdörtgenin genişlik özelliği
 public Dikdortgen(double uzunluk, double genislik) {
   this.uzunluk = uzunluk; // Yapıcı metot
   this.genislik = genislik;
 public double alanHesapla() {
   return uzunluk * genislik; // Alanı hesaplayan metot
 public double cevreHesapla() {
   return 2 * (uzunluk + genislik); // Çevreyi hesaplayan metot
```



```
public static void main(String[] args) {
 Dikdortgen dikdortgen = new Dikdortgen(5.0, 3.0); // Nesne oluşturuluyor
 Dikdortgen kare = new Dikdortgen(5.0, 5.0); // Nesne oluşturuluyor
 double alan = dikdortgen.alanHesapla(); // Dikdörtgenin alanı hesaplanıyor
 double cevre = dikdortgen.cevreHesapla(); // Çevresi hesaplanıyor
 System.out.println("Dikdörtgen Alanı: " + alan + " Çevresi: " + cevre);
 alan = kare.alanHesapla(); // Dikdörtgenin alanı hesaplanıyor
 cevre = kare.cevreHesapla(); // Dikdörtgenin çevresi hesaplanıyor
 System.out.println("Dikdörtgen Alanı: " + alan + " Çevresi: " + cevre);
```


Veri Gizleme Kavramı

 Bir sınıf içindeki alanlar (fields), genellikle dışarıdan direkt erişilememesi ve değiştirilememesi için «private» yapılır.

Erişimciler (Accessors) Nedir?

- Sınıfın dışından alanlara erişmek için kullanılan metotlardır.
- Alanların değerlerini okumak için kullanılırlar.

Değiştiriciler (Mutators) Nedir?

- Sınıfın dışından alanlara değer atamak için kullanılan metotlardır.
- Alanların değerlerini değiştirmek için kullanılırlar.

Erişimciler (Accessors) ve Değiştiriciler (Mutators)

```
public class BankaHesabi {
  private double hesapBakiyesi;
  private String hesapSahibi;
  public double getHesapBakiyesi() { // Hesap Bakiyesi Erişimcisi
   return hesapBakiyesi;
  public String getHesapSahibi() { // Hesap Sahibi Erişimcisi
   return hesapSahibi;
  public void setHesapBakiyesi(double yeniBakiye) {// Bakiye Değiştirici
    hesapBakiyesi = yeniBakiye;
```

Veri Gizleme

- Sınıflar genellikle büyük yazılım sistemlerinde birer bileşen olarak kullanılır ve birçok yazılımcı tarafından geliştirilir.
- Veri gizleme, bir nesnenin iç verilerini korumaya ve güvenli bir şekilde erişmeye yardımcı olur.
- Sınıfların dış dünyayla etkileşimini düzenler ve bütünlüğünü korur.
- Bir nesnenin iç verilerine sadece kendi sınıfının metotları doğrudan erişebilir ve değişiklik yapabilir.
- Sınıfın dışındaki kodlar, nesnenin iç verilerine erişmek veya değiştirmek için sınıfın genel (public) metotlarını kullanmalıdır.

- Bir nesne oluşturulduğunda, ilgili sınıfın yapıcı metodu her zaman çağrılır.
- Eğer bir yapıcı metot yazılmamışsa, Java bir tane sağlar.
- Bir sınıf için yapıcı metot yazılmadığında kullanılır.
- Parametre almayan bir yapıcı metottur.
- Nesnenin sayısal alanlarına 0, boolean alanlarına false ve referans değişkenlerine "null" değeri atar.


```
public class Arac {
 private String marka;
 private String model;
 private int yil;
 // Varsayılan yapıcı metot
 public Arac() {
   marka = "Bilinmiyor";
   model = "Bilinmiyor";
   yil = 0;
```


- "static" anahtar kelimesi kullanılarak tanımlanırlar.
- Statik üyelere erişmek için, sınıfın bir nesnesini oluşturmaya gerek yoktur.
- Statik alan ve metotlara erişmek için nokta (.) operatörü kullanılır.

SınıfAdı.AlanAdı

SınıfAdı.MetotAdı (GerçekParametreler)

 Statik üyelere erişmek için nesneleri kullanmak, tercih edilen bir yöntem değildir.

Nesne.Ad

Nesne.MetotAdı (GerçekParametreler)

Statik Değişkenler ve Metotlar

```
public class Matematik {
 // Statik toplama metodu
 public static int toplama(int sayi1, int sayi2) {
   return sayi1 + sayi2;
 // Ana metod (main method) içinde kullanımı
 public static void main(String[] args) {
    int sonuc1 = Matematik.toplama(5, 3); // Statik toplama metodu
    System.out.println("Toplama Sonucu: " + sonuc1);
```

Referans Atama

- Java'da, nesneler genellikle referanslar (adresler) aracılığıyla işlenir.
- Referans atama işlemi, nesneler arasında ilişki kurar ve bir nesnenin başka bir nesneyi işaret etmesini sağlar.
- Gerçek dünyada referans atamanın pek çok örneği vardır:
 - Kütüphanede bir kitabın raflardaki konumunu gösteren etiket, kitabın referansını içerir.
 - Bir aracın anahtarı, o aracı işaret eder ve kullanmamıza olanak tanır.


```
public static void main(String[] args) {
   Araba araba1 = new Araba("Toyota"); // araba1 oluşturuluyor
   Araba araba2 = araba1; // araba2, araba1'i işaret ediyor

   System.out.println("Araba 1 Markası:" + araba1.getMarka());
   System.out.println("Araba 2 Markası:" + araba2.getMarka());
}
```

"this" Anahtar Kelimesi

- "this" anahtar kelimesi, bir metodun çağrıldığı nesneyi işaret eder ve nesne içindeki işlemleri gerçekleştirmek için kullanılır.
- "this" anahtar kelimesi, statik metotlar içinde kullanılamaz, çünkü statik metotlar bir nesneye bağlı değildir.
- "this" anahtar kelimesinin iki yaygın kullanımı vardır:
 - Alıcı Nesneyi Parametre Olarak Aktarmak: Metot, alıcı nesneyi başka bir metoda parametre olarak iletebilir.
 - Yerel Değişkenler Tarafından Gölgelenen Alanlara Erişmek: Metot içinde yerel bir değişken ile aynı ada sahip bir alana (field) erişmek için "this" kullanılabilir.


```
public class Ogrenci {
 private String ad;
 public void selamVer() {
   System.out.println("Merhaba, ben " + this.ad);
  public static void main(String[] args) {
   Ogrenci ogrenci1 = new Ogrenci("Ali");
   Ogrenci ogrenci2 = new Ogrenci("Ayşe");
   ogrenci1.selamVer();
   ogrenci2.selamVer();
```


Metot Aşırı Yükleme (Method Overloading)

 Farklı veri türleri veya sayılarıyla, aynı işlevi yürüten metotlar tanımlanabilir. // İki tamsayıyı topla public int topla(int sayi1, int sayi2) { return sayi1 + sayi2; // İki ondalıklı sayıyı topla public double topla(double sayi1, double sayi2) { return sayi1 + sayi2; // Üç tamsayıyı topla public int topla(int sayi1, int sayi2, int sayi3) { return sayi1 + sayi2 + sayi3;

- Bellek Adresleri ile Karşılaştırma (==):
 - İki nesne == ile karşılaştırıldığında, bellek adresleri karşılaştırılır.
 - Bellek adresi karşılaştırması, içerik karşılaştırmasına göre sınırlıdır.
 - Örnek: nesne1 == nesne2 sadece bellek adreslerini kontrol eder.
- Eşitlik İçin equals() Metodu:
 - İki nesnenin eşitliği için, tüm nesne özellikleri karşılaştırılır.
 - Bu amaçla, equals() metodunu özelleştirmek önemlidir.
 - equals(), nesnelerin içeriğine dayalı doğru ve güvenilir sonuçlar sağlar.
 - equals() içinde null kontrolü yapmak, hata olasılığını azaltır.


```
public boolean equals(Object obj) {
 // Aynı referansa sahipse, eşittir.
 if (this == obj)
   return true;
 // Null kontrolü yapılır, ve nesne türü karşılaştırılır.
 if (obj == null || getClass() != obj.getClass())
   return false;
 // Kisi nesnelerinin alanları karşılaştırılır.
 Kisi kisi = (Kisi) obj;
  return yas == kisi.yas && ad.equals(kisi.ad);
```


- Bir nesnenin temsilini döndüren bir Java Object sınıfı metodudur.
- Sınıflar, kendi özelliklerini içeren bu metodunun içeriğini özelleştirebilir.
- Nesnenin içeriğini anlamayı kolaylaştırır.
- Eğer sınıf toString()'i özelleştirmezse, Object sınıfındaki varsayılan toString() kullanılır.
- Eğer nesne null ise, null referansını dönmelidir.

```
public String toString() {
   return "Ogrenci [ad=" + ad + ", numara=" + numara + "]";
}
```


- Temel veri tiplerini nesne olarak temsil etmek için kullanılan sınıflardır.
- Temel Veri Tipleri: byte, short, int, long, float, double, char, Boolean
- Wrapper Sınıflar Listesi: Byte, Short, Integer, Long, Float, Double, Character, Boolean
- Bazı durumlarda, temel veri tiplerini nesne olarak kullanmak gerekebilir.
- Java'da generics ile çalışırken, nesne türleri kullanılması tercih edilir.

Wrapper Sınıflar

Avantajları

- Null Değer: Temel veri tiplerinde null değer atanamaz, ancak wrapper sınıflarda atanabilir.
- Metotlar ile İşlemler: Wrapper sınıflar, temel veri tipleri üzerinde çeşitli metotları sağlar.

Dikkat Edilmesi Gerekenler

- Performans: Doğrudan temel veri tiplerini kullanmak, bazı durumlarda daha performanslı olabilir.
- Autoboxing ve Unboxing: Otomatik ambalajlama (autoboxing) ve ambalajı açma (unboxing) durumlarına dikkat edilmelidir.

- Autoboxing: Temel veri tiplerini onların karşılık gelen wrapper sınıflarına otomatik olarak dönüştürme işlemidir.
- Unboxing: Wrapper sınıflarındaki değerleri otomatik olarak temel veri tiplerine dönüştürme işlemidir.

```
// Autoboxing: int tipindeki değer otomatik Integer sınıfına dönüş
int sayi = 42;
Integer wrapperSayi = sayi;
// Unboxing: Integer sınıfındaki değer otomatik int'e dönüştürülür.
Integer wrapperSayi = 42;
int sayi = wrapperSayi;
```



```
// int tipinde bir değişken
int sayi = 42;
// Integer wrapper sınıfı kullanımı
Integer wrapperSayi = Integer.valueOf(sayi);
// Autoboxing (Otomatik ambalajlama)
Integer wrapperSayi2 = sayi;
// Unboxing
int sayi2 = wrapperSayi2.intValue();
```


SON